

עתה, משעבר משה דיין לעולם האגדה, יוכז כל אדם לבנות לעצמו את אגדת-דיין הפרטית שלו

זה היה יותר מדין האורח הישראלי היה עדיין אחוז התרגשות על מותו של אנוור אל-סאדאת, האיש שהטביע את חותמו על חייו כארבע השנים האחרונות — והנה ירדה עליו הידיעה על מותו של משה דיין.

האבל על מותו של בן הכפר מיט-אבראל-כום בדלתה של הני לוס התמוג עם האבל על מותו של בן הכפר נהלל, עד שקשה היה לקבוע תחום בין זה לזה. גם הדמויות של השניים — שהיו כה שונים זה מזה — התמוגו איכשהו בדימיון הציבור והתיקשורת. אמצעי-התיקשורת העולמיים, הנתפסים בקלות לשיגרה, החלו מדברים על דיין כאילו העתיקו את הספדיה על סאדאת, שוב תוארה דמותו של הגיבור, האיש שניצח במלחמה, ושהקדיש את שנותיו האחרונות לעשיית השלום. זה היה, אולי, נכון מבחינה פור-מלית, אך לא זאת היתה האמת של משה דיין.

„לדבר עם הערבים“. אולם האמת ההיסטורית נמוגה במהירות, כשנולדת אגדה, הרצוייה להמונים. בתעשיית-הסרטים האמריקאים הופכת עתה גולדה מאיר לאמא יהודיה טובת-לב, אשה אוהבת ו מקרבת-לבבות. באגם הזה של קיטש מתקתק בעלמה דמותה של גולדה מאיר האמיתית, שהיתה אשה קנאית, נוסרת ונוקמת, קשר זה וסאראקאסטי.

כבר בשעות הראשונות אחרי מותו של דיין איים גורל דומה גם על זיכרו. כאילו על פי הסמטה בינלאומית נולדה האגדה כאילו היה דיין מוכן לשלום עם הפלסטינים, כאלו הבין את בעייתם. גם הערבים, ממזרים עד מרוקו, הפיצו גירסה זו.

האמת היתה, כמובן, הפוכה. משה דיין המציא תחבולות שנועדו, כפי שקיווה, לחסל את הבעייה הפלסטינית. יחד עם הישות הלאומית של עם זה (ראה עמוד 3), כאשר דיבר על הצורך „להיות עם הערבים“ לא חלם על הצורך להעניק להם את הזכויות הלאומיות וה אנשויות המגיעות לכל עם — הזכות לעצמאות על פיסת-ארמה משלו, ולכינון מישטר משלו.

בחיינו ניסה דיין עצמו לטפח את האגדה כאילו הוא האיש „היור דע לדבר עם הערבים“, ישראלים רבים האמינו לו. אך האגדה הת-רוקנה מתוכנה עוד לפני שנפטר. מהיגי הפלסטינים בשטחים המוחזקים דיברו עימו רק מאונס, ומתוך אירצון בולט ומוצהר. עד לזוועי דת קמפ-דייוויד, העדיפו גם ה מצרים את עור וייצמן על פניו, אך יום אחרי מותו זכתה האגדה השדופה במילוי חדש.

לחכות למלפון. לא תהיה זאת האגדה היחידה שתירקם סביב זיכרו של משה דיין. דווקא אופיו הססגוני, הבלתי-מוגדר, יקל על רכימת אגדות מכל הסוגים.

בחיינו היה משה דיין אדם לכל עת — נץ ויונה; רודף הפלסטיני גם והטוען לצורך להידבר עימם; מקים ימית ומחלל ימית; האיש שהעליב את הערבים פעמים ללא-ספור („אני מחכה לטלפון!“) וה מפייס אותם; האיש שהצהיר כי הוא מעדיף את שארס-אלי-שייח' על פני השלום האיש שפעל ל השגת השלום תוך ויתור על שארם. כבר בחיינו, יכול היה כל אדם לבנות לעצמו דיין משלו. עתה, משעבר דיין לעולם האגדה, יוכל כל אדם להמציא לעצמו אגדה דינית פרטית.

לא היו אלה בחירות לפי המושגים הישראליים. היה זה טכס עממי עליז

מברוק למובארק

שנדרשו הבוחרים לסמן הכיל תמונה משובשת של מובארק, שנראתה כגזורה מהעיתון, והשאלה: „האם אתה מסכים לבחירת מוחמד חוסני מובארק כנשיא רפובליקת מצריים הערבית?“ העיגול הימני בא לסמן „מסכים“.

תחנת המישטרה של אל-עגוזה („הישנה“), בצד המערבי של הנילוס, מועטת התנועה. למי שעובר ברחוב קשה לנחש שיש כאן תחנת-קלפי. בכניסה לחצר הבניין עומדים כמה שוטרים צעירים, נחמדים מאוד. הם בודקים בקפדנות בכלי הנכנסים. מול הכניסה, מאחורי מחסו של שקי-חול, בגובה החזה, עומד שוטר ובידו רובה מכודן.

לשם מה פרגוד?

התנועה דלידה. גבר בודד בגלביה לבנה, אחריו אשה בלבוש אירופי, פקיד בחליפה, צעיר בחליפת-ספארי, עוברים בדיקה בר כניסה לחצר, עולים בשביל המוביל אל התחנה עצמה, מזדהים שם לפני שורה של שוטרים היושבים מאחורי שולחן, גם הם בחסות איש חמוש מאחרי שקי-חול, השומר על הכניסה לבניין.

בבניין עצמו, בחדר הקצין התי, מול תמונה ישנה של הראס המנוח, יושבים שני גברים המכה נים כוועדת-קלפי. כל הנכנס מצגי את תעודתו, מקבל פתק שעליו

- نعم مسيرة السلام والديموقراطية والرخاء
- نعم للوحدة الوطنية، نعم للأمن والامان
- للحرية والمسئولية، للتقدم والبناء
- نعم للسيد محمد حسني مبارك رئيساً للجمهور

..כן למובארק!

הפלאקאט היחיד המודבק בעיר כולה אומר: „כן להמשך השלום והדמוקרטיה והרווחה... כן לאחדות האומה, כן לביטחון ולשלווה, לחרות ולאחריות, לקדמה ולבנייה — כן למר מוחמד חוסני מובארק.“

תמונתו של חוסני מובארק והשא לה „האם אתה מסכים לבחירת מר חמד חוסני מובארק כנשיא הר מדינה?“ עיגול לבן („מסכים“) ועיגול בעל מיסגרת שחורה עבה („לא מסכים“). הבוחר נדרש לסמן את העיגול הרצוי. לשם כך מתוחה שמיכה בפינה. שם ניתן לבצע את הסימון בר השאיית. אך מעטים טורחים לנהוג כן. הם עומדים ליד הקלפי, מסמ נם בגלוי ומכניסים את הפתק — אין מעטפות — לתוך תיבת-העץ הגדולה. בעיני ישראל, הרגיל למערכת בחירות טואנת נוסח-ישראל, כל זה אינו מזכיר בחירות.

ברחובות אין תמונות של מועדים וראשי-מפלגות, אין כרזות צועקות, אין המולה, אין תעמולה.

אופוזיציה אילמת

רחובות הראשיים הודבקו כרזות הנושאות את תמונתו של המועמד היחיד, המציינות כי הצבעה בעדו היא הצבעה בעד השלום, הדמוקרטיה והרווחה. כך נאמר גם בעיתונים, ברדיו ובי טלוויזיה. אין מועמדים אחרים. רוב מיפ (המשך בעמוד 10)

למלא את העיגול המסמן את הסמכתה לבחירת מובארק — כל זה על גבי תיבת-הקלפי עצמה. מאחור מסתכלות עליה נשים אחרות שבאו להצביע.

הדרכה לבוחרת

פלאחית בכפר קירדאסה, לא הרחק מקאהיר, לומדת מפי חבר ועדת-הקלפי כיצד